

Startnotitie "Recreatie (en toerisme) in Waalre"



Inhoud

1. Aanleiding.....	3
2. Uitgangssituatie.....	3
3. Doel	4
4. Huidig gemeentelijk beleid.....	4
4.1 Relatie met andere (beleids)dossiers	5
5. Plan van aanpak.....	6
5.1 Participatie	6
5.2 Stappenplan.....	6
6. Inhoud van de beleidsnota	8
7. Organisatie en communicatie.....	9
8. Planning.....	9
9. Product	10
10. Kosten.....	10

1. Aanleiding

Waalre wil een aantrekkelijke woongemeente zijn met een duurzame woon- en leefomgeving en voldoende voorzieningen. Daarbij hoort dus ook een goede infrastructuur op het vlak van recreatie.

Tijdens de begrotingsbehandeling van 2018 heeft de gemeenteraad besloten om extra middelen voor de versterking van de toeristisch-recreatieve karakter van Waalre beschikbaar te stellen. Deze bedragen nu circa 40.000 euro per jaar.

De gemeenteraad heeft het college daarnaast gevraagd om het beleid op het vlak van toerisme en recreatie te actualiseren. In voorliggende startnotitie wordt het proces geschetst hoe wij tot een nieuwe beleidsnota recreatie (en toerisme) willen komen.

2. Uitgangssituatie

De gemeente Waalre staat bekend als groene gemeente en fungeert als recreatiegebied voor haar eigen inwoners en voor de regio. Dit komt mede door de ligging net ten zuiden van Eindhoven.

In Waalre is er circa 600 ha bossen en heide. Het bosgebied is afwisselend en aantrekkelijk door de aanplant van zowel dennen als loofbomen bijna 70 jaar geleden. Daarnaast versterken de riviertjes de Dommel en Tongelreep het landschap en zijn er in de bosgebieden ook diverse vennen te vinden.

Het recreatieve aanbod is overwegend kleinschalig. Voor de dagrecreatie ligt het accent op wandelen en fietsen, en in mindere mate op mountainbiken en paardrijden. Van belang is dat de routestructuren voor deze activiteiten op orde zijn. Enkele andere dagrecreatieve voorzieningen zijn: speeltuin Klimbim, bonbonfabriek, Vlindertuin, activiteitenboerderij.

Het aanbod aan verblijfsrecreatie bestaat uit een hotel (156 kamers) welke met name gericht is op de zakelijke markt. Daarnaast ligt camping de Volmolen op de gemeentegrens. Ook is er een tiental bed&breakfast gelegenheden in Waalre.

Het culturele aanbod bestaat uit diverse gemeentelijke en rijksmonumenten. Buurtschap Het Loon/ Timmereind is een beschermd dorpsgezicht. In Waalre is één museum gevestigd, het Waalres museum met unieke collecties (Brabantia, Simplex en damast). In de openbare ruimte zijn veel beelden terug te vinden, met verhalen over het verleden en bekende inwoners. Een overzicht hiervan is samengebracht in de brochure 'Kunst en cultuur in Waalre'.

In Waalre is er een redelijk aanbod aan horecagelegenheden, zowel café's, restaurants in alle segmenten en fast-food. Deze zijn met name in of rondom de centra in Aalst en Waalre-dorp gelegen.

Kortom: Waalre is een uitstekende plek om te recreëren voor de (regio-)inwoners, maar heeft amper toeristische attractiewaarde.

3. Doel

Centraal staat dat Waalre een aantrekkelijke woongemeente is en wil blijven. Bij dit vertrekpunt zijn juist de recreatieve voorzieningen in Waalre voor haar eigen (en regio) inwoners van belang.

Het primaire doel is om de recreatieve aantrekkelijkheid van Waalre voor haar eigen inwoners en regio-inwoners te verbeteren en als ondergeschikte afgeleide daarvan meer bezoekers (regio-inwoners en toeristen) naar Waalre te trekken, mits dit geen afbreuk doet aan het 'goed wonen' in Waalre. De verbetering van de recreatieve aantrekkelijkheid heeft een positieve invloed op de vitaliteit van onze inwoners en overige bezoekers (b.v. door wandelen en fietsen), onze dorpskernen en de dynamiek in het buitengebied. Ook kan dit leiden tot meer bestedingen en groei van de werkgelegenheid van de lokale economie.



4. Huidig gemeentelijk beleid

In 2005 is de Nota Toerisme en Recreatie in Waalre opgesteld. Vervolgens is in 2011 het Lokaal Economisch Programma 2011-2020 vastgesteld en is ons beleid en ambities ook vertaald in de Structuurvisie 'Focus op Waalre'.

In het kort komt het er op neer dat we inzetten op behoud en waar mogelijk versterking van de toeristisch-recreatieve infrastructuur in Waalre, zodat er meer bezoekers naar Waalre komen maar vooral ook de eigen inwoners van de aantrekkelijkheid van Waalre kunnen blijven genieten.

In het Waalres akkoord 2018-2022 (coalitieakkoord) is uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor de verbetering van de toeristisch recreatieve voorzieningen. B.v. mogelijkheden van natuurpoorten onderzoeken, verbetering recreatieve routes, betere informatie en promotie.

Overigens hebben we afgelopen jaren niet stil gezeten en hebben we diverse zaken gerealiseerd of mogelijk gemaakt. Een greep hieruit:

- Aanleg natuur in Waalre-Noord

- Realisatie van wandel-, fietspaden en bruggetjes in Waalre Noord (ihkv project Dommeldal de Hogt)
- Horecaconcept aan de Markt 21
- Fietspad Oude Spoorbaan
- Herinrichting van Markt Waalre-dorp mede ter verlevendiging
- Het fietsknooppuntennetwerk is verbeterd. Centrumroutes zijn in het regulier netwerk opgenomen en oost-westverbinding door Waalre gerealiseerd. Inclusief plaatsing nieuwe panelen voor fiets, wandel en mountainbikeroutes.
- De 4 lokale ruiterroutes zijn in ere hersteld
- Een hotel (156 kamers) is gerealiseerd
- Landgoed Eeckenrhoode met wandelroute
- Landgoed Loonderhoeve en het Loondermolenpad

4.1 Relatie met andere (beleids)dossiers

De Omgevingsvisie

Het traject om te komen tot een Omgevingsvisie voor Waalre is gestart. Het is de bedoeling dat er eind 2020 een Omgevingsvisie kan worden vastgesteld.

Voor de beleidsnota Toerisme en Recreatie streven we naar de vaststelling het voorkeursscenario (stap 6 in plan van aanpak) voor de zomer 2020. Dit scenario kan vervolgens als bouwsteen in het traject van de omgevingsvisie worden meegenomen en integraal worden afgewogen ten opzichte van de ambities op direct verwante beleidsterreinen zoals groen, gezondheid, natuur en sport.

Project Dommeldal- de Hogt

Afgelopen jaren is er behoorlijk geïnvesteerd in natuurontwikkeling en recreatieve routes in dit gebied. Ook komende jaren wordt het gebied nog aantrekkelijker gemaakt.

Duurzaam door Waalre

Door de komst van de Westparallel wordt de verkeersdrukke in onze kernen minder, kunnen we sluipverkeer terugdringen en kunnen we onze dorpscentra weer 'teruggeven' aan onze inwoners. Er liggen kansen om ook op het vlak van recreatie een impuls te genereren. We gaan op zoek projecten waarbij de leefbaarheid, gezondheid, veiligheid en aantrekkelijkheid worden versterkt.

Nota Lokaal Gezondheidsbeleid

Een goede recreatieve infrastructuur zorgt voor meer beweging, activiteiten en deelname van onze inwoners, dus voor een positieve bijdrage aan de gezondheid, vitaliteit en inclusieve samenleving.

Kunst- en cultuurbeleid

In 2020 wordt het kunst- en cultuurbeleid tegen het licht gehouden. Kunst en cultuur kan een rol spelen in de vrijetijdsbesteding van onze inwoners en bezoekers.

Landgoederen

De beleidskaders voor landgoederen worden opgesteld. Aandachtspunt is dat openbare informatie over landgoederen (bv openingstijden, recreatieve routes, historie, bezienswaardigheden) wordt ontsloten.

Van Gogh Nationaal Park

Momenteel wordt onderzocht of we in een deel van Brabant de status van Nationaal Park kunnen krijgen, waarbij van Gogh als inspiratie fungeert. In september 2020 zal duidelijk worden of deze status wordt verkregen en hoe het vervolg er uit ziet. Kan aanknopingspunten voor ons T&R beleid en activiteiten opleveren.

5. Plan van aanpak

5.1 Participatie

In de kadernota Burgerparticipatie en Burgerinitiatieven is een afwegingskader benoemd. Conclusie is dat het onderwerp toerisme en recreatie zich prima leent voor burgerparticipatie, immers er is ruimte om te kiezen, betrokkenen (inwoners, stakeholders) hebben kennis en ervaring over vrijetijdsbesteding en er is voldoende tijd, geld en capaciteit in het proces opgenomen.

Niveau van participatie

Bij de totstandkoming van de beleidsnota vragen we inwoners en stakeholders mee te denken over knelpunten, kansen en oplossingen (adviserende rol). Na vaststelling van de beleidsnota met het actieprogramma gaan we bekijken in hoeverre derden (en met name stakeholders) ook een rol kunnen spelen bij de uitvoering van bepaalde activiteiten/projecten.

5.2 Stappenplan

Het stappenplan (plan van aanpak) om te komen tot de beleidsnota R&T in Waalre ziet er als volgt uit:

Stap 1: 'Foto' van de huidige situatie

Het huidige toeristisch-recreatieve aanbod (routes, voorzieningen, etc) worden in beeld gebracht. Trends en ontwikkelingen op het gebied van toerisme en recreatie worden beschreven. We maken een stakeholders-analyse met de Factor C methode.



Stap 2: Kick-off sessie met stakeholders

In deze sessie zullen we samen met de stakeholders de 'foto', trends en ontwikkelingen bespreken. Ook wordt het vervolgproces (plan van aanpak) doorgenomen. We sonderen ook of enkele stakeholders intensiever in het traject willen participeren b.v. in de projectgroep.

Denkbare stakeholders zijn bijvoorbeeld afgevaardigden van de verblijfsaccommodaties (hotel, B&B, camping), horeca, terreinbeheerders (Natuurmonumenten, Brabants Landschap), IVN, fiets-, wandel-, mountainbike, ruitersclubs, Waalres Museum, Waalres Erfgoed.

Stap 3: Ophalen input

In deze stap gaan we bij de stakeholders, inwoners en bezoekers van Waalre input ophalen voor het vervolgproces.

We inventariseren hoe de huidige toeristisch recreatieve voorzieningen en infrastructuur worden gewaardeerd. We brengen knelpunten, wensen en kansen in beeld. Daarnaast vragen we ook om prioriteiten te bepalen.

Instrumenten:

- Digitale vragenlijst aan het inwonerspanel
- Vragenlijst voor bezoekers van horeca/ hotel/ B&B's/ camping
- R&T-café voor geïnteresseerden

Het recreatie en toerismecafé zal bestaan uit een korte introductie, praatje van inspirerende expert, presentatie van resultaten van het inwonerspanel en bezoekersenquête. Hiervoor worden ook de raadsleden uitgenodigd.

Daarna kan in groepen worden gediscussieerd over bepaalde onderwerpen zoals: recreatieve routes, informatievoorziening en promotie, nieuwe initiatieven, evenementen, etc.

Stap 4: Uitwerken diverse scenario's (ambities)

Aan de hand van de resultaten uit het R&T-café, consultatie van het inwonerspanel en bezoekersenquête worden verschillende scenario's (ambities) opgesteld.

Denk bijvoorbeeld aan

Scenario 1: Waalre, goed toeven

We zorgen er in samenwerking met onze inwoners en bedrijven voor dat de dagrecreatieve voorzieningen (fiets-, wandel, mountainbike, ruiterroutes, etc.) op orde zijn. De focus ligt op onze eigen inwoners. Er is ruimte voor passende kleinschalige initiatieven en evenementen.

Scenario 2: Waalre, schakel tussen stad en land

We gaan naast het bovenstaande (Waalre, goed toeven) veel meer de verbinding zoeken met de omliggende gemeenten. De focus is ook gericht op de regio-inwoner en de in de regio verblijvende toerist. We fungeren als de groene achtertuin van de stad Eindhoven en als 'stepping stone' naar de Kempen en de Groote Heide.

Scenario 3: Waalre op de kaart

Willen we daarbovenop echt meer toeristen (bezoekers van buiten de regio) naar Waalre krijgen, dan zal een behoorlijk stap gezet moeten worden. Meer verblijfsaccommodaties,

meer promotie en meer activiteiten en evenementen. Dit scenario kan op gespannen voet staan met onze ambitie als woongemeente (zie ook paragraaf doel) en moet worden gezien als een afgeleide.

Deze scenario's verbeelden we in toekomstfoto's voor het jaar 2030. Aan deze foto's hangen we ook een indicatief actieprogramma. Wat moeten we doen om in 2030 de verschillende ambities te halen?

Stap 5: Informatie en discussiebijeenkomst

In deze algemene bijeenkomst/ conferentie worden de 3 scenario's gepresenteerd en bediscussieerd. Hiervoor worden stakeholders, inwoners en raadsleden uitgenodigd.

In deze bijeenkomst zullen de genodigden worden gevraagd hun voorkeur voor een scenario/ambitie aan te geven.

Stap 6: Keuze voorkeursscenario

Het voorkeursscenario wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Hierna kan dit scenario verder worden uitgewerkt in een beleidsnota met uitvoeringsprogramma.

Stap 7: Uitwerken in beleidsnota

Het vastgestelde voorkeursscenario wordt uitgewerkt in een beleidsnota met uitvoeringsprogramma.

Ook bezien we of de belangrijkste conclusies en keuzes in een poster met informatie en foto's kunnen verbeelden.

Stap 8: Bestuurlijke besluitvorming

De definitieve beleidsnota met uitvoeringsprogramma wordt via het college oordeelsvormend aan de gemeenteraad voorgelegd en daarna volgt besluitvorming.

Stap 9: Aan de slag met het actieprogramma

Na vaststelling van de beleidsnota met het actieprogramma zullen de prioritaire projecten en acties worden opgepakt.

6. Inhoud van de beleidsnota

In de op te stellen beleidsnota zal het huidige toeristisch recreatieve aanbod worden beschreven. Trends en ontwikkelingen worden geschetst. Uiteindelijk zal aan de hand van het voorkeursscenario (ambitie) er een actieprogramma met de belangrijkste projecten en acties voor komende jaren worden opgesteld.

Overigens is dit een adaptief programma. Er moet ook ruimte zijn om snel in te kunnen spelen op nieuwe inzichten en vragen.

De uiteindelijke ambitie op toeristisch recreatief vlak (en het actieprogramma) zal ook haar plek in de nog op te stellen Omgevingsvisie krijgen.

Onderwerpen die aan de orde kunnen komen in het actieprogramma zijn:

- Behoud, verbetering en uitbreiding van de routestructuren voor alle modaliteiten (wandel-, fiets-, mtb-, rutterroutes);
- Thematische routes en arrangementen
- Natuurpoorten of recreatieve poorten;
- Verbetering van samenwerking (TRP Waalre nieuwe stijl, regionale samenwerking);

- Ruimte voor passende initiatieven (verblijfsaccommodaties, evenementen, ..;
- Informatievoorziening en promotie (ontwikkelen website, beeldmerk)



7. Organisatie en communicatie

Er wordt een projectgroep samengesteld die dit traject gaat begeleiden. Deze projectgroep bestaat in ieder geval uit de beleidsadviseur Economische Zaken (projectleider, 200 uur), communicatie-adviseur (100 uur), en beleidsadviseurs groen (40 uur) en buitengebied (40 uur).

We bekijken of er bij het R&T-café. discussiebijeenkomst ook inspirerende sprekers zijn die het thema kunnen inleiden.

8. Planning

Eind 2019/ begin 2020 wordt deze startnotitie aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarna kan het traject starten.

Globaal gaan we daarna uit van de volgende planning:

- Stap 1: 'Foto' van de huidige situatie: januari 2020
- Stap 2: Kick-off sessie: februari 2020
- Stap 3: Ophalen input en T&R-café: maart/april
- Stap 4: Uitwerken diverse scenario's: mei
- Stap 5: Informatie/ discussiebijeenkomst: juni
- Stap 6: Keuze voorkeursscenario: juni/juli
- Stap 7: Uitwerking in beleidsnota: augustus/oktober
- Stap 8: Bestuurlijke besluitvorming: november/december
- Stap 9: Aan de slag: vanaf januari 2021

9. Product

Het product zal een beknopte beleidsnota zijn met daarin onze ambitie, een beschrijving van de strategie hoe wij deze willen waar maken. Uiteindelijk zal dit uitmonden in een uitvoeringsprogramma met acties en projecten waar we de komende jaren mee aan de slag gaan.

10. Kosten

De kosten voor inhuur extra ondersteuning (Communicatie, Ruimtelijke Ontwikkeling, Openbare Ruimte), voor communicatie/PR, vragen inwonerspanel, voor hulpmiddelen, ruimtes, sprekers, eventueel onderzoek, etc, schatten wij in totaliteit in op € 15.000,-. Deze kunnen ten laste gebracht worden van het budget Toerisme en Recreatie.

Overigens moge duidelijk zijn dat voor de uitvoering van de benoemde activiteiten en projecten in het uitvoeringsprogramma er substantieel meer middelen nodig zijn, dan de beschikbare € 40.000,- per jaar.